

บทที่ 4

บริบทของพื้นที่ศึกษา

ในการศึกษาวิจัย การหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการขยะและลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของตำบลหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ลงพื้นที่ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทพื้นที่ด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของตำบลหนองทุ่ม

4.1.1 สภาพทั่วไป

ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม ตั้งอยู่ที่เลขที่ 75 หมู่ที่ 7 บ้านหนองเสือ ตำบลหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอลำดวน ไปทางทิศเหนือเป็นระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร และมีระยะทางห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 40 กิโลเมตร

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ดินปนดินทราย หน้าฝนเก็บน้ำไม่อยู่ หน้าแล้งแห้งแล้ง ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ เหมาะสำหรับการปลูกพืชที่ต้องการปริมาณน้ำน้อย

อาณาเขต

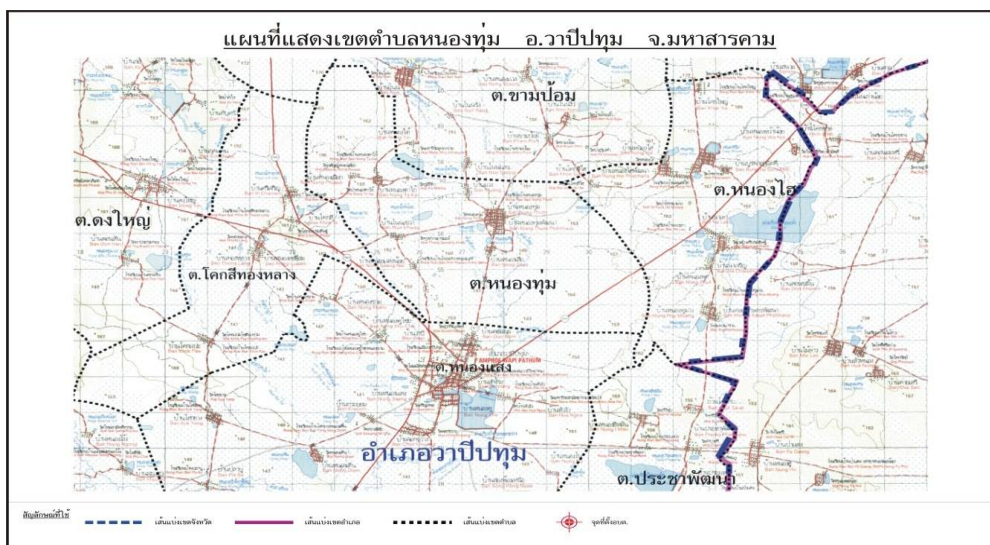
ทิศเหนือ	ติดต่อ	ตำบลขามป้อม	อำเภอลำดวน	จังหวัดสุรินทร์
ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลหนองแสง	อำเภอลำดวน	จังหวัดสุรินทร์
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ตำบลหนองไฮ	อำเภอลำดวน	จังหวัดสุรินทร์
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	ตำบลโคกสีทองกลาง	อำเภอลำดวน	จังหวัด

มหาสารคาม

เนื้อที่ตำบลหนองทุ่ม มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 19.27 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,046 ไร่

แผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลหนองทุ่ม

ภาพที่ 4.1 แสดงแผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลหนองทุ่ม

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ดินปนดินทราย หน้าฝนเก็บน้ำไม่อยู่ หน้าแล้งแห้งแล้ง ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ เหมาะสำหรับการปลูกพืชที่ต้องการปริมาณน้ำน้อย

ภาพภูมิอากาศ มี 3 ฤดู คือ

ฤดูฝน จากเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว จากเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม

ฤดูร้อน จากเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน

ลักษณะของดิน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ดินปนดินทราย หน้าฝนเก็บน้ำไม่อยู่หน้าแล้งแห้งแล้ง ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ เหมาะสำหรับการปลูกพืชที่ต้องการปริมาณน้ำน้อย

ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ,ลำห้วย 4 สาย ได้แก่ ห้วยใหญ่, ห้วยสังกา,ห้วยโสก,ห้วยแสง
- บึง , หนองและอื่นๆ 6 แห่ง ได้แก่ หนองเสือ,หนองข่า ,หนองฮี, หนองไต้น้อย, หนองไต้ใหญ่, หนองฝาย

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย 8 แห่ง
- บ่อน้ำตื้น 4 แห่ง
- บ่อโยก 27 แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน 8 แห่ง
- บ่อน้ำบาดาล 160 แห่ง

ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในเขตพื้นที่ไม่มีทรัพยากรป่าไม้ ไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน ปัญหาคือแหล่งน้ำไม่เพียงพอแก่การเกษตร

4.1.2 ด้านการเมืองการปกครอง

จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานเพื่อความสะดวก คล่องตัวในการทำงานการเฝ้าระวังความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยการเตรียมความพร้อมด้านการบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการต่าง ๆ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดประชุมระดมความคิดเห็นต่าง ๆ

เขตการปกครอง

ตำบลหนองทุ่มแบ่งเขตการปกครองเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนหมู่บ้านของตำบลหนองทุ่ม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
---------	--------------	-----------------------

1	บ้านโนนเขวา	นายทองพูล ปะโสติยัง
2	บ้านหนองตาไก้	นายสมพงษ์ ทาสีแก้ว
3	บ้านเฟือก	นายเฉลิมศักดิ์ มาแก้ว
4	บ้านม่วงติ	นายแสงจันทร์ ไชยราช
5	บ้านหนองทุ่ม	นายสมพร บัวบุญ (กำนัน)
6	บ้านหนองทุ่ม	นายสุชา ภูสง
7	บ้านหนองเสือ	นายบุญเลิศ ชาวบ้านโน
8	บ้านหนองแสงน้อย	นายวิชัย สีหานาม
9	บ้านหนองทุ่มพัฒนา	นายสมพร บัวบุญ รักษาการฯ
10	บ้านหนองทุ่ม	นายคาวี ปทุมสังข์

การเลือกตั้ง

ตำบลหนองทุ่มแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 10 เขตการเลือกตั้ง

ผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. นายพูนทรัพย์ ประจักษ์ดาดา ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นางชลลดา อัมมะระกั้ง ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. นายไม ปะกิระคะ ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายสมนึก โยธาราชภูร์ ตำแหน่ง เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมาชิกสภาท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. นายบุญช่วย สุปะติ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นางชาดา ศรีเครือดง รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
3. ร.ต.นราชัย ชันขวา เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายกฤษณะ ปักชี สมาชิก อบต. หมู่ที่ 1
5. นายบุญเถิง เรืองบุญ สมาชิก อบต. หมู่ที่ 2
6. นายเปรม โยธิมาศย์ สมาชิก อบต. หมู่ที่ 2
7. นายสมพร เชียงเหนือ สมาชิก อบต. หมู่ที่ 3

8. นายยอด คลังตงเค็ง	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 3
9. นายจันดี ปะกิ้ง	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 4
10. นายพิภพ พิมลมาศ	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 5
11. นายสำลี ประทุมรุ่ง	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 5
12. นางบุญสม วาทโยธา	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 5
13. นางอุบล ประวิสุทธิ	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 6
14. นางอุไร ชาวบ้านใน	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 6
15. นายประดิษฐ์ ไปพบ	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 7
16. นายวิสิทธิ์ มาลีกุลคุณากร	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 7
17. นายพวง บุบผารัตน์	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 8
18. นางบุญเพ็ง สินธุแสง	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 9
19. นายไสว สุกุม	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 10
20. นายสุภาวิชิต ปะกิระเนย์	สมาชิก อบต.	หมู่ที่ 10

ประชากร

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

จำนวนประชากร(ตามทะเบียนราษฎร) ทั้งสิ้น 4,050 คน แยกเป็น ชาย 1,998 คน หญิง 2,052 คน แยกเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม มี 10 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนประชากรของตำบลหนองทุ่มตามทะเบียนราษฎร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนราษฎร (คน)			ชื่อกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
			ชาย	หญิง	รวมทั้งสิ้น	

1	บ้านโนนเขวา	114	202	212	414	นายทองพูล ปะโสติยัง
2	บ้านหนองตาไก้	121	199	213	412	นายสมพงษ์ ทาสีแก้ว
3	บ้านเฟือก	78	167	159	326	นายเฉลิมศักดิ์ มาแก้ว
4	บ้านม่วง	114	262	213	475	นายแสงจันทร์ ไชยราช
5	บ้านหนองทุ่ม	117	194	217	411	นายสมพร บัวบุญ (กำนัน)
6	บ้านหนองทุ่ม	157	267	275	542	นายสุชาติ ภูอง
7	บ้านหนองเสือ	131	202	199	401	นายบุญเลิศ ชาวบ้านใน
8	บ้านหนองแสง น้อย	67	114	152	266	นายวิชัย สีหานาม
9	บ้านหนองทุ่ม พัฒนา	149	260	273	533	นายสมพร บัวบุญ รักษา การฯ
10	บ้านหนองทุ่ม	69	131	139	270	นายคำวี ปทุมสังข์
		1,117	1,99 8	2,05 2	4,050	

ที่มา : ข้อมูล ตามทะเบียนราษฎร วันที่ 30 กันยายน ปี 2559

ช่วงอายุประชากร

ตารางที่ 4.3 จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ

ประเภท	ชาย	หญิง	หมายเหตุ
อายุ ต่ำกว่า 18 ปี	382	335	
อายุ 18 - 60 ปี	1,315	1,303	
อายุ มากกว่า 60 ปี	301	414	

4.1.3 สภาพทางสังคม

การศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง ได้แก่

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองเสือ

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านหนองตาไก่เผือกใต้วิทยา
  2. โรงเรียนบ้านโนนเขวาหนองแสง
- โรงเรียนขยายโอกาส(มัธยมศึกษา) จำนวน 1 แห่ง ได้แก่
1. โรงเรียนชุมชนบ้านหนองทุ่ม

แหล่งความรู้ของชุมชน

1. การจัดเวทีชาวบ้าน / ผู้นำชุมชน
2. การฝึกอบรม / การศึกษาดูงาน ซึ่งหน่วยงานของรัฐ/ เอกชน จัดขึ้น
3. การเรียนรู้จากกลุ่มอาชีพ / กลุ่มเครือข่ายอาชีพ
4. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
5. รายการวิทยุ / โทรทัศน์
6. เอกสาร / สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ทางหน่วยงานของรัฐ / เอกชนส่งให้หมู่บ้าน

4.1.4 ด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 แห่ง

ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองเสือ มี นายสมบัติ มูลหนอง
แวง เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองเสือ

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 10 แห่ง

กองทุนระบบหลักประกันสุขภาพตำบลหนองทุ่ม จำนวน 1 แห่ง

อาชญากรรม

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จุดตรวจ จุดสกัด จำนวน 2 แห่ง

ถังดับเพลิง จำนวน 10 หมู่บ้าน

การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลได้สนับสนุนด้านการศึกษา โดยการอุดหนุนการดำเนินงาน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่งเสริมพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิต โดยจัดการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย

ตารางที่ 4.4 การให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชรา คนพิการ ในเขตตำบลหนองทุ่ม พ.ศ.2559

ประเภท	จำนวนผู้ได้รับการ	จำนวนเงินที่ได้รับ
--------	-------------------	--------------------

	ช่วยเหลือ(ราย)	(บาท/เดือน)
เงินเบี้ยเลี้ยงยังชีพคนชรา	723	472,700
เงินเบี้ยเลี้ยงยังชีพคนพิการ	164	131,200
เงินเบี้ยเลี้ยงยังชีพผู้ติดเชื้อ HIV	6	3,000
รวม	893	606,900

ที่มา : ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนผู้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ป่วยเอดส์ ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ประจำปี 2559

บ้าน	หมู่ที่	ผู้สูงอายุ	ผู้พิการ	ผู้ป่วยเอดส์	รวมทั้งสิ้น
บ้านโนนเขวา	1	71	13	-	84
บ้านหนองตาไก่	2	85	25	-	110
บ้านหนองเผือก	3	41	10	-	51
บ้านม่วง	4	76	13	2	91
บ้านหนองทุ่ม	5	75	18	-	93
บ้านหนองทุ่ม	6	103	28	1	132
บ้านหนองเสือ	7	73	14	2	89
บ้านหนองแสงน้อย	8	38	7	1	46
บ้านหนองทุ่มพัฒนา	9	110	24	-	134
บ้านหนองทุ่ม	10	56	12	-	68
รวมทั้งหมด		728	164	6	898

ที่มา : ข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม

4.1.5 ระบบบริการพื้นที่

การคมนาคม

การคมนาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม ส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรัง เชื่อมกับหมู่บ้านและตำบลอื่นการสัญจรไปมาในฤดูฝนลำบากมาก ถนนของอบจ. จำนวน 1 สาย ถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านยังเป็นถนนลาดยาง สภาพถนนยังขรุขระเป็นหลุม เป็นบ่อ การสัญจรไปมาลำบาก ถนนภายในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตและถนนลาดยาง

การไฟฟ้า

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม มีไฟฟ้าใช้ครบทั้ง 10 หมู่บ้าน

การประปา

ตำบลหนองทุ่ม มีระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน 9 แห่ง

โทรศัพท์

ตู้โทรศัพท์สาธารณะ

จำนวน 2 แห่ง

4.1.6 ระบบเศรษฐกิจ

องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการสนับสนุนเงินทุนโดยการอุดหนุนกลุ่มอาชีพ, ชมรมผู้สูงอายุ, กลุ่มสตรี กลุ่ม อสม. และกลุ่มองค์กรต่างๆ ภายในตำบล เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ หรืออาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นมีอาชีพที่มั่นคงถาวรและมีรายได้เลี้ยงชีพตามสมควร ซึ่งการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น ได้แก่ การทำนา การค้าขายและบริการ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นท้องถิ่นที่ประชาชนมีรายได้อยู่ในระดับที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ส่งเสริมด้านเศรษฐกิจให้กับประชาชนโดยทางอ้อม ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งผลผลิตการเกษตร

การเกษตร

การประกอบอาชีพ

สภาพทางเศรษฐกิจภายในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม ส่วนใหญ่แล้วราษฎรจะประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่น ทำนา เลี้ยงสัตว์ ทำไร่ ทำสวน เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วจะประกอบอาชีพรับจ้าง รับราชการ ธุรกิจ ร้านค้าขนาดเล็ก โดยรวมแล้วราษฎรจะประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไปการเพาะปลูกส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝน และแหล่งน้ำธรรมชาติ นอกจากนี้ในฤดูแล้งยังใช้น้ำจากบ่อบาดาลและบ่อขุดช่วย ใช้ในการเกษตร

การปศุสัตว์

ประชากรส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ หลายชนิด ได้แก่ โค กระบือ ไก่พื้นบ้าน เป็ด หมู ฯลฯ

การท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวมีโบราณสถาน 1 แห่ง

- วัดคูมิลิตา บ้านหนองตาไก่ ตำบลหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

ตารางที่ 4.6 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม

หน่วยธุรกิจ	จำนวน(แห่ง)
ร้านอาหาร	5
โรงสีข้าว	10
ร้านค้าเบ็ดเตล็ด	32
โรงทำขนมจีน	9
โรงซื้อของเก่า	1
โรงงานผลิตน้ำตาล	1
โรงงานเฟอร์นิเจอร์	2
ร้านซ่อมรถ	2/1
ร้านตัดผม	1
ร้านคอมพิวเตอร์ถ่ายเอกสาร/ร้านเกมส์	3

ที่มา : ข้อมูลจากพัฒนาชุมชนและจัดเก็บรายได้ อบต.หนองทุ่ม เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559

เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชน

ตำบลหนองทุ่มมีหมู่บ้านที่ทำด้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

1) บ้านหนองเฝือก หมู่ที่ 3 ตำบลหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
 มีนายเฉลิมศักดิ์ มาแก้ว เป็นผู้ใหญ่บ้าน มีสมาชิก อบต. จำนวน 2 คน ได้แก่ นายยอด คลังดงเค็ง และนายสมพร เชียงเหนือ ได้เป็นหมู่บ้าน

ข้อมูลด้านการเกษตร

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบ เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ดังนั้นรายได้ส่วนใหญ่ของคนในตำบลจึงมาจากการเกษตรกรรม รายได้เฉลี่ยต่อปีของประชากร ดังนี้

ตารางที่ 4.7 รายได้เฉลี่ยต่อปีของประชากร ตาม จปฐ. ปี 2559

หมู่ที่	พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน คน	รายได้ครัวเรือน รวมเฉลี่ย	รายได้บุคคลรวม เฉลี่ย (บาท/ปี)
---------	---------	--------------------	-------------	------------------------------	-----------------------------------

				(บาท/ปี)	
1	บ้านโนนเขวา	94	392	256,509	61,510
2	บ้านหนองตาไก้	105	425	256,124	63,278
3	บ้านหนองเฝือก	66	323	314,418	64,246
4	บ้านม่วง	95	438	109,189	43,372
5	บ้านหนองทุ่ม	97	372	386,323	100,735
6	บ้านหนองทุ่ม	124	538	291,009	67,073
7	บ้านหนองเสื่อ	98	369	272,7๘6	72,447
8	บ้านหนองแสงน้อย	59	248	199,593	47,484
9	บ้านหนองทุ่มพัฒนา	133	541	222,565	54,716
10	บ้านหนองทุ่ม	61	236	192,631	49,790
รวม		932	3,882	262,928	63,124

ที่มา : ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับตำบล ปี 2559

4.1.7 ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

การนับถือศาสนา

ประชาชนทั้งหมดของตำบลหนองทุ่ม นับถือศาสนาพุทธ โดยมีสถาบันและองค์กรทางศาสนา วัดในพื้นที่มีจำนวน 8 แห่ง ได้แก่

1. วัดโพธิ์ศรี ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองทุ่ม หมู่ที่ 10 ตำบลหนองทุ่ม
2. วัดป่าหายโคก ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองเสื่อ หมู่ที่ 7 ตำบลหนองทุ่ม
3. วัดป่าแสงสุวรรณ ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองแสงน้อย หมู่ที่ 8 ตำบลหนองทุ่ม
4. วัดบ้านหนองตาไก้ ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองตาไก้ หมู่ที่ 2 ตำบลหนองทุ่ม
5. วัดบ้านหนองเฝือก ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองเฝือก หมู่ที่ 3 ตำบลหนองทุ่ม
6. วัดกุ่มีถิลา ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองตาไก้ หมู่ที่ 2 ตำบลหนองทุ่ม
7. วัดบ้านม่วง ตั้งอยู่ที่ บ้านม่วง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองทุ่ม
8. วัดบ้านโนนเขวา ตั้งอยู่บ้านโนนเขวา หมู่ที่ 1 ตำบลหนองทุ่ม

ประเพณีและงานประจำปี

งานลอยกระทง และงานประเพณีสงกรานต์

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภาษา คือ เครื่องที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชนที่ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น และช่วยบอกเล่าเรื่องราวความเป็นไปเป็นมาของชุมชน

ภาษาแต่ละภาษาย่อมแตกต่างกันที่สำคัญการพูดตลอดจนความหมายของคำศัพท์ เช่นนั้นแล้วจึงทำให้ในแต่ละท้องถิ่นมีภาษาพูดและสำเนียงที่แตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่นด้วย ภาษาท้องถิ่นถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยรักษาเรื่องราวของแต่ละกลุ่มชนได้อย่างดี

ภาษาไทยถิ่นอีสาน หรือ ภาษาลาวอีสาน เป็นภาษาท้องถิ่นที่ใช้พูดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นภาษาลาวสำเนียงหนึ่งในสำเนียงภาษาถิ่นของภาษาลาวซึ่งแบ่งเป็น 6 สำเนียงใหญ่ คือ

1. ภาษาลาวเวียงจันทน์ ใช้ในประเทศลาว ท้องที่นครหลวงเวียงจันทน์ แขวงบริคำไชย และในประเทศไทยท้องที่จังหวัดชัยภูมิ หนองบัวลำภู หนองคาย (อำเภอเมืองหนองคาย ศรีเชียงใหม่ ท่าบ่อ โพนพิสัย) ขอนแก่น (อำเภอภูเวียง ชุมแพ สีชมพู ภูพาน หนองนาคำ เวียงเก่า หนองเรือ บางหม้อบ้าน) ยโสธร (อำเภอเมืองยโสธร ทรายมูล กุดชุม บางหม้อบ้าน) อุดรธานี (อำเภอบ้านผือ เพ็ญ บางหม้อบ้าน ศรีสะเกษ (ในบางหม้อบ้านของอำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภออุซันต์ และอำเภอขุนหาญ)

2. ภาษาลาวเหนือ ใช้ในประเทศลาวท้องที่แขวงหลวงพระบาง ไชยบุรี อุดมไชย ในประเทศไทย ท้องที่จังหวัดเลย อุดรดิตต์ (อำเภอบ้านโคก น้ำปาด ฟากท่า) เพชรบูรณ์ (อำเภอหล่มสัก หล่มเก่า น้ำหนาว) ขอนแก่น (อำเภอภูพาน และบางหม้อบ้านของอำเภอสีชมพู ชุมแพ) ชัยภูมิ (อำเภอคอนสาร) พิษณุโลก (อำเภอชาติตระการและนครไทยบางหม้อบ้าน) หนองคาย (อำเภอสังคม) อุดรธานี (อำเภอน้ำโสม นาเยีย บางหม้อบ้าน)

3. ภาษาลาวตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้ในประเทศลาวท้องที่แขวงเชียงขวาง หัวพัน ในประเทศไทยท้องที่บ้านเชียง อำเภอหนองหาน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี และบางหม้อบ้านในจังหวัดสกลนคร หนองคาย และยังมีชุมชนลาวพวนในภาคเหนือบางแห่งในจังหวัดสุโขทัย อุดรดิตต์ แพร่ ไม่กี่หม้อบ้านเท่านั้น

4. ภาษาลาวกลาง แยกออกเป็นสำเนียงถิ่น ๒ สำเนียงใหญ่ คือ ภาษาลาวกลางถิ่นคำม่วน และถิ่นสุวรรณเขต ถิ่นคำม่วน จังหวัดที่พูดในประเทศไทย เช่น จังหวัดนครพนม สกลนคร บึงกาฬ (อำเภอเซกา บึงโขงหลง บางหม้อบ้าน) ถิ่นสุวรรณเขต จังหวัดที่พูดมีจังหวัดเดียว คือ จังหวัดมุกดาหาร

5. ภาษาลาวใต้ ใช้ในประเทศลาวท้องที่แขวงจำปาศักดิ์ สาละวัน เขกอง อັตตะปือ จังหวัดที่พูดในประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร

6. ภาษาลาวตะวันตก ไม่มีใช้ในประเทศลาว เป็นภาษาที่ใช้ในท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ท้องที่ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม และบริเวณใกล้เคียง มณฑลร้อยเอ็ดของสยามส่วนภาษาเขียนในอดีตใช้อักษรธรรมล้านช้างหรือตัวธรรม สำหรับบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมะหรือพระพุทธศาสนา และเขียนด้วยอักษรไทน้อยหรือตัวลาว (เป็นอักษรลาวล้านช้างโบราณ มีความแตกต่างกับอักษรลาวในประเทศลาวในปัจจุบันเล็กน้อย) สำหรับเรื่องราวทางโลก อักษรลาวล้านช้าง (ตัวลาวหรืออักษรไทน้อย) มีพยัญชนะ 20 เสียง สระเดี่ยว 18 เสียง สระประสม 2-3 เสียงบางท้องถิ่นไม่มีเสียงสระเอื้อ ในปัจจุบันนิยมใช้อักษรไทยสำหรับเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ

ทั้งในทางโลกและทางธรรม เนื่องจากผู้คนส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านตัวอักษรธรรมและอักษรลาวออก แต่ความนิยมในการเขียนบันทึกเป็นภาษาถิ่นไม่ค่อยได้รับความนิยมนัก โดยส่วนใหญ่ภาษาเขียนในท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยจะใช้อักษรไทยและบันทึกเป็นภาษาไทยกลางเป็นหลักแทน

ตัวอย่างประโยคภาษาไทยถิ่นอีสาน

มาแต่ใส - ไปไหนมา

กินเช่าแล้วบ่ - กินข้าวหรือยัง

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ผ้าไหมเป็นผ้าพื้นเมืองและจ่อเป็นสินค้าพื้นเมืองของตำบลหนองทุ่มและตะกร้าที่จักสานด้วยไผ่และสามารถนำไปเป็นของขวัญของที่ระลึกได้

ทรัพยากรธรรมชาติ

- น้ำ

- ป่าไม้

คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

องค์การบริหารส่วนตำบลได้สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย ท่องเที่ยว และกิจกรรมเพื่อการนันทนาการต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อเป็นการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ ไม่ให้ถูกทำลายลงโดยธรรมชาติและมนุษย์ และพัฒนาท้องถิ่นให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและสวยงาม น่าอยู่น่าเที่ยว แต่ด้วยศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณน้อย จึงดำเนินการได้ไม่มากนัก

4.2 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในระยะที่ผ่านมา

4.2.1 การประเมินผลการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ

การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้การพัฒนาตามนโยบาย มีงบประมาณจำกัด

การกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์จังหวัดมหาสารคาม

4.2.2 การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ

แผนงาน / โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการทั้งหมดเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนา พร้อมทั้งความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการให้เหมาะสม เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความสะดวก ปลอดภัย เช่น มีระบบประปาหมู่บ้าน ก่อสร้างคอนกรีต ปรับปรุงขยายถนน การระบายน้ำ ไฟฟ้าสาธารณะ เป็นต้น

2) ผลที่ได้รับหรือผลที่สำคัญ

ตามท้องที่การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่มได้ดำเนินงานต่างๆ ตั้งแต่มีงบประมาณ พ.ศ. 2557 –2560 เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และพัฒนาองค์กรให้เกิดความมั่นคงในการพัฒนาเพื่อให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ซึ่งผลจากการดำเนินงานของเทศบาลนั้น ผลที่ได้รับมีดังนี้

ประชาชนมีน้ำประปาใช้ทุกครัวเรือน

ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

ประชาชนมีถนนใช้ในการสัญจรไปมาได้สะดวก

ไม่มีการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่

เด็กๆ ได้รับการศึกษาทุกคน

ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ได้รับเงินช่วยเหลือเบี้ยยังชีพทุกคน

ประชาชนได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัยที่มั่นคงแข็งแรง

ประชาชนได้รับความช่วยเหลือจากสาธารณสุขภัย

ไม่มีเกิดอาชญากรรมการในพื้นที่

ปัญหาใช้เลือดออกลดลง

ขยะในชุมชนมีวิธีการจัดการที่ถูกต้อง

ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุข
ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันภัย
ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ของ อบต.

ประชาชนได้รับการจากงานบริการต่างๆ ของ อบต.ด้วยความสะดวกสำหรับใน
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลที่คาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้น มีดังนี้

- ประชาชนมีถนนที่มีคุณภาพดีขึ้นสำหรับการสัญจรไปมา เช่น ถนน AC ในเขต
อบต.ทั้งหมด

- มีสำนักงานแห่งใหม่เพื่อรองรับการบริการประชาชน

- ประชาชนได้รับการฝึกอบรมอาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับ

ครัวเรือน

- ชุมชนในเขต อบต.มีระบบระบายน้ำเพิ่มมากขึ้น

- การกำจัดขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) ผลกระทบ

ในการดำเนินงานของ อบต. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560 สามารถดำเนินการ
ได้ตามที่ประชาชนต้องการเฉลี่ย 3 ปี ร้อยละ 73.33 ซึ่งการดำเนินงานนั้นก็สามารถส่งผลกระทบต่อ
ต่อชุมชนในเขต อบต. ดังนี้

3.1) การก่อสร้างถนนเพิ่มขึ้นในเขต อบต. ทำให้การระบายน้ำได้ช้าเกิดน้ำท่วมขัง
ในบางจุด ทำให้ อบต.ต้องเร่งก่อสร้างรางระบายน้ำเพิ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3.2) การพัฒนาเจริญขึ้นทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นไปด้วย ส่งผลให้
เกิดเป็นชุมชนแออัด ก่อให้เกิดโรคระบาด เช่น ไข้เลือดออก โรคมือ เท้า ปาก เป็นต้น

3.3) เมื่อประชาชนเพิ่มมากขึ้น แต่หน่วยบริการด้านสาธารณสุขมีไม่เพียงพอต่อ
ความต้องการ ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการ

3.4) การก่อสร้างทางระบายน้ำในชุมชนสามารถระบายน้ำได้ แต่ผลกระทบคือ
ปลายทางที่เป็นพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหาย เพาะปลูกไม่ได้ เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคต่างๆ

4.3 สรุปปัญหาและอุปสรรค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

ปัญหา

1) เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของระเบียบ กฎหมาย เท่าที่ควร

2) เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีในการทำงานมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย

3) ชุมชนในเขตเทศบาลมีปัญหาที่จะต้องแก้ไขอยู่เป็นจำนวนมาก

4) ประชาชนมีความต้องการซึ่งความต้องการดังกล่าวมีเป็นจำนวนมาก

5) ประชาชนยังไม่เข้าใจขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ อบต. ที่จะสามารถดำเนินการได้

อุปสรรค

- 1) การขาดความรู้เรื่องของระเบียบ กฎหมาย อีกทั้ง เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีในการทำงานมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานเป็นอย่างยิ่ง
- 2) อบต. มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหาของประชาชน
- 3) อบต. สามารถดำเนินการได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่

แนวทางการแก้ไข

การดำเนินงานของ อบต.

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรพิจารณาใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและให้มีความสอดคล้องกัน
- 2) การดำเนินงานของเทศบาลควรจะเป็นไปตามแผนพัฒนาสามปี กล่าวคือควรพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่บรรจุในแผนพัฒนาสามปีมาพิจารณาดำเนินการ
- 3) ไม่ควรบรรจุโครงการ/กิจกรรม ที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ในแผนพัฒนาสามปี
- 4) ควรพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถดำเนินการได้ในงบประมาณนั้น
- 5) ควรพิจารณาดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมากที่สุด เช่น การแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำประปา

การบริการประชาชน

- 1) ควรจัดให้มีสถานที่ในการให้บริการประชาชนอย่างพอเพียง เช่น มีจุดบริการ และเก้าอี้เพียงพอ สะดวก สะอาด และมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำที่ดี
- 2) ควรพิจารณาจัดบริการประชาชนในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง ในการบริการของ อบต.
- 3) เจ้าหน้าที่ อบต.ควรยิ้มแย้ม แจ่มใส และพูดจาสุภาพต่อประชาชน
- 4) ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง อบต.กับประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
- 5) ควรสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับ อบต.

4.4 สรุปผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ปัญหา

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลยังมีบางโครงการ/กิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ ไม่มีในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

2) อบต. ไม่สามารถบรรจุโครงการ/กิจกรรมในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายได้
ครบทุกโครงการ/กิจกรรมและครอบคลุมทุกยุทธศาสตร์การพัฒนา

3) อบต. ไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกโครงการ/กิจกรรมที่ตั้งไว้ในเทศบัญญัติ
งบประมาณรายจ่าย

อุปสรรค

1) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
แก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนได้ทั้งหมด

2) อบต. ตั้งงบประมาณในการดำเนินการตามภารกิจแต่ละด้านบางรายการยังไม่
เพียงพอและบางรายการมากเกินไป ทำให้ต้องโอนเพิ่ม โอนลด และตั้งจ่ายรายการใหม่

แนวทางการแก้ไข

การดำเนินงานของ อบต.

1) การจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรพิจารณาใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็น
กรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและให้มีความสอดคล้องกัน

2) การจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรพิจารณางบประมาณและคำนึงถึงสถานะการคลัง
ในการพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่จะบรรจุในแผนพัฒนาสามปี

3) ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ตั้งในเทศบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายให้สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณนั้น

4) อบต. ควรพิจารณาตั้งงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับกับภารกิจแต่ละ
ด้านที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการโอนเพิ่ม โอนลด โอนตั้งจ่ายรายการใหม่

5) ควรพิจารณาดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมาก
ที่สุด เช่น การแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำประปา การขาดแคลนน้ำในการอุปโภค-บริโภค และปัญหา
วาระภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

การบริการประชาชน

1) ควรจัดให้มีสถานที่ในการให้บริการประชาชนอย่างพอเพียง เช่น มีจุดบริการ
และเก้าอี้เพียงพอ สะดวก สะอาด และมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำที่ดี

2) ควรพิจารณาจัดบริการประชาชนในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับความ
สะดวก รวดเร็วและถูกต้อง ในการบริการของ อบต.

- 3) เจ้าหน้าที่ อบต.ควรมีัมแยม แจ่มใส และพูดจาสุภาพต่อประชาชน
- 4) ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง อบต.กับประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
- 5) ควรสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับ อบต.

4.5 สรุปผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ปัญหา

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่มได้รับการจัดสรรงบประมาณรายรับบางประเภทและเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาลน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งไม่ได้รับตามที่ตั้งประมาณการรายรับไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทำให้ไม่สามารถดำเนินการโครงการได้ทั้งหมด
- 2) เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีในการทำงานยังมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ
- 3) ชุมชนในเขต อบต. มีปัญหาที่จะต้องแก้ไขอยู่เป็นจำนวนมาก
- 4) ประชาชนมีความต้องการซึ่งความต้องการดังกล่าวมีเป็นจำนวนมาก

อุปสรรค

- 1) อำนาจหน้าที่มีข้อจำกัดทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้

แนวทางการแก้ไข

การดำเนินงานของ อบต.

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรพิจารณาใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและให้มีความสอดคล้องกัน
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรพิจารณางบประมาณและคำนึงถึงสถานะการคลังในการพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่จะบรรจุในแผนพัฒนาสามปี
- 3) ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ตั้งในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณนั้น
- 4) อบต. ควรพิจารณาตั้งงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับกับภารกิจแต่ละด้านที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการโอนเพิ่ม โอนลด โอนตั้งจ่ายรายการใหม่

การบริการประชาชน

- 1) ควรปรับปรุงระบบท่อระบายน้ำ แก้ไขปัญหาขยะไม่ให้ส่งกลิ่นเหม็น

2) ควรปรับสถานที่ในการให้บริการประชาชนอย่างพอเพียง เช่น มีจุดบริการและ
เก้าอี้เพียงพอ สะดวก สะอาด และมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำที่ดี

3) อบต. ควรจัดประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ผ่านทางหอกระจายข่าวมากกว่านี้
และประชาสัมพันธ์ข่าวบ่อยๆ

4) ควรพิจารณาจัดบริการประชาชนในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับความ
สะดวก รวดเร็วและถูกต้อง ในการบริการของ อบต.